

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **R., a.s.**, so sídlom v K., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. D. B. s.r.o., so sídlom U., proti povinnej **I. S.**, bývajúcej v K., **o vymoženie 35,85 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 13 Er 883/2010, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 21. decembra 2011 sp. zn. 4 CoE 80/2011, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie **o d m i e t a .**

Povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená podala súdnej exekútorke návrh na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 35,85 Eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu v Košiciach z 8. marca 2010 sp. zn. 2 C 1054/2009. Súdna exekútorka doručila 6. decembra 2010 Okresnému súde Prešov podľa § 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Okresný súd Prešov uznesením z 22. júna 2011 č.k. 13 Er 883/2010-21 žiadosť súdnej exekútorke JUDr. E. B. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. V odôvodnení uviedol, že exekučným titulom je rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, ktorým bola povinnej uložená povinnosť na plnenie, pričom právny vzťah medzi účastníkmi vznikol na základe poisťnej zmluvy č. X. z 30. júla 2007. Podľa časti XV. poisťných podmienok sa zmluvné

strany dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Vyslovil záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky nachádzajúcej sa v poistnej zmluve z 30. júla 2007 vo všeobecných podmienkach.

Poukázal na ustanovenie čl. 6 ods. 1, čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/12 EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, čl. 144 ods. 1, čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 písm. b/, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení a ustálenú judikatúru Európskeho súdneho dvora (stanovisko vo veci C-243/08 zo 4. júna 2009 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Gyófi bod 40) s tým, že predmetnou rozhodcovskou doložkou dochádza reálne k narušeniu smernicou sledovanej rovnováhy medzi zmluvnými stranami v neprospech spotrebiteľa. Mal za to, že oprávnená od počiatku sledovala v súvislosti s koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy boli tieto vždy riešené v mieste jej sídla za účelom minimalizácie nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Uviedol, že rozhodcovská doložka bola už v čase jej uzatvárania neprijateľnou podmienkou a ako taká bola už od počiatku neplatnou podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovské konanie sa uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zo strany zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok vydaný v takomto konaní nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove uznesením z 21. decembra 2011 sp. zn. 4 CoE 80/2011 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v napadnutom uznesení súdu prvého stupňa. Vysporiadal sa s námietkami odvolateľky uvádzanými v dôvodoch odvolania týkajúcimi sa namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci a uviedol, že súd prvého stupňa bol oprávnený pri exekučnom titule, ktorým je rozhodcovský rozsudok, preskúmať materiálnu i formálnu právoplatnosť rozhodnutia. Za nedôvodnú považoval tiež námietku týkajúcu sa právoplatne rozhodnutej veci, keď oprávnenosť preskúmať materiálnu a formálnu právoplatnosť exekučného titulu vyplýva exekučnému súdu z právneho predpisu, ktorým je zákon o rozhodcovskom konaní. Zdôraznil, že pri posudzovaní obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Inštitút individuálne dohodnutej podmienky je potrebné vykladať v súlade s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS, podľa ktorej sa podmienka nepovažuje za individuálne

dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou (čl. 3 ods. 2 Smernice). Ďalej uviedol, že oprávnenej, ako účastníčke konania nebola odňatá možnosť konať pred súdom, lebo v prípade, ak nejde o obligatórne nariadenie pojednávania, môže súd rozhodnúť na základe listinných dôkazov. K námietke, že exekučný súd nemôže vyhodnocovať zmluvné podmienky poukázal na judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa povinnosti exekučného súdu prihliadať na neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách (ASTURCOM, OCEANO GRUPO EDITORIAL, MOSTAZA CLARO). Proces pred rozhodcom je procesom súkromnoprávnym a nie je dôvod neaplikovať princípy súkromného práva, ak zákon o rozhodcovskom konaní priamo ukladá súdu zastaviť exekučné konanie pre rozpor vymáhaného plnenia s dobrými mravmi.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Navrhla napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Uviedla, že súdy v danom prípade rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do ich právomoci a tým zaťažili konanie vadou podľa § 237 písm. a/ O.s.p. Podľa názoru oprávnenej rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a preto v zásade nie sú oprávnené preskúmať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke. Ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. umožňuje v tam vymenovaných prípadoch exekučné konanie zastaviť, nie však zamietnuť žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Skúmanie (ne)platnosti rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky v exekučnom konaní nemá žiadnu oporu v relevantných právnych predpisoch. Okrem toho namietala, že súdy jej nesprávnym postupom odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). I keď sa v exekučnom konaní vo všeobecnosti nevykonáva dokazovanie, súdy predsa len vykonali dokazovanie listinnými dôkazmi, avšak bez toho, aby nariadili pojednávanie. Tým ju v rámci dokazovania vylúčili z možnosti vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a tiež vysvetliť, ktoré z predložených listín v ich vzájomnej väzbe viedli k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy. Napokon namietala aj nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Zároveň požiadala o odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia z dôvodu, že jeho výkon bude mať negatívne dôsledky na postavenie oprávnenej.

Povinná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 243 O.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

Procesným úkonom z 2. augusta 2012 oprávnená navrhla prerušiť konanie o jej dovolaní. Uviedla, že jej bolo doručené uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2012 sp. zn. IV. ÚS 344/2012 o tom, že jej ústavná sťažnosť, ktorú podala vo veci sp. zn. 6 Cdo 228/2011 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, bola prijatá na ďalšie konanie. Podľa dovolateľky môže mať konečné rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky význam aj pre predmetné dovolacie konanie, čo podľa jej názoru opodstatňuje prerušenie dovolacieho konania (§ 109 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolacích (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená, zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania.

V zmysle § 243c O.s.p. pre konanie na dovolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa, pokiaľ nie je ustanovené niečo iné; ustanovenia § 92 ods. 1 a 4 a § 95 však pre konanie na dovolacom súde neplatia. Podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p. súd, pokiaľ neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet.

Vyššie citované ustanovenia upravujú tzv. fakultatívne prerušenie konania, v prípade ktorého je na úvahe – v danom prípade dovolacieho – súdu, či konanie (ne)preruší. Dovolací súd pri rozhodovaní o návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania vychádzal z toho, že samo podanie ústavnej sťažnosti v inej právnej veci, dokonca ani jej prijatie Ústavným súdom Slovenskej republiky na ďalšie konanie nie je dôvodom, so zreteľom na ktorý treba dovolacie konanie prerušiť (v tejto súvislosti porovnaj tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. februára 2012 sp. zn. 3 Cdo 200/2010). Ústavný

súd Slovenskej republiky môže, ale rovnako nemusí vyhovieť podanej ústavnej sťažnosti. Pritom Ústavný súd Slovenskej republiky sám zastáva názor, že právne závery vyplývajúce z jeho rozhodnutí vo veciach individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa týkajú v podstate len týchto sťažností a nie sú v zásade globálne záväzné (neplnia funkciu všeobecne záväzného aplikačného pravidla) pre rozhodovaciu prax všeobecných súdov (viď uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. augusta 2012 sp. zn. I. ÚS 359/2012). V tom zmysle ani rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci IV. ÚS 344/2012, ktoré bude vydané, nemôže mať pre preskúmanú vec účinky záväzného aplikačného pravidla. Navyše, Ústavný súd Slovenskej republiky v skutkovo a právne obdobnej veci tej istej oprávnenej uznesením z 11. decembra 2012 sp. zn. III. ÚS 595/2012 (ktoré sa zmieňuje aj o prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci sp. zn. 6 Cdo 228/2011 Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) odmietol ústavnú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú; obdobne rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 19. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 264/2012.

Z uvedených dôvodov dovolací súd návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu, či dovolanie oprávnenej smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239

ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uzneseniu o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.), dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovoláním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Dovolací súd však nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v § 237 O.s.p.

Dovolateľka v dovolaní namieta, že v danom prípade sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.).

V občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, obchodných, rodinných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (§ 7 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajajú (okrem iného) aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (§ 7 ods. 3 O.s.p.).

Nedostatok právomoci súdu je neodstrániteľnou podmienkou konania, ktorá má za následok, že súd nemôže vydať rozhodnutie vo veci samej, ale musí konanie zastaviť

a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

Dovolateľka vyčíta súdom oboch stupňov (vo vzťahu k namietanej vade podľa § 237 písm. a/ O.s.p.), že v rozpore so zákonom a Smernicou Rady č. 93/13/EHS preskúmali právoplatný exekučný titul a bez zákonom zvereného oprávnenia v exekučnom konaní skúmali prijateľnosť, či neprijateľnosť rozhodcovskej doložky. Dovolateľka teda namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona. Ide tak o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti záverov súdov (ich právneho posúdenia), na ktorých založili svoje rozhodnutia.

Dovolateľkou napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní. Rozhodovanie súdov v takomto konaní vyplýva priamo zo zákona (§ 29, § 38 ods. 3, § 34 ods. 1 Exekučného poriadku). Ani samotná dovolateľka (ako už bolo vyššie uvedené) vadu konania uvedenú v § 237 písm. a/ O.s.p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemohli konať, teda ich právomoc konať v exekučnom konaní nepopiera.

V prejednávanej veci je nepochybné, že súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci, a preto nie je opodstatnená námietka dovolateľky o existencii vady konania v zmysle § 237 písm. a/ O.s.p.

Dovolateľka tiež namietala, že súdy jej odňali možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať a realizovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že súdy vykonali dôkazy listinami bez nariadenia pojednávania, a teda bez jej účasti. Rovnako im vytýkala, že v súvislosti s tým jej znemožnili vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. Pritom medziiným skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k nemu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnená a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.) – postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín. Vzhľadom na to sa oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní za prítomnosti oprávneného a povinného.

Ak teda dovolateľka vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. z toho, že súdy vykonali „dokazovanie“ bez nariadenia pojednávania a v jej neprítomnosti, ide o námietku neopodstatnenú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenej znemožnená realizácia jej procesných práv.

Dovolateľka napokon tvrdí, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny

predpis, alebo ak súd aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť len procesne prípustné dovolanie, samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá.

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávnenej v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., keď povinnej v tomto konaní žiadne trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. februára 2013

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková